

„ИЗГРЕВЪТ“

НА

БЯЛОТО БРАТСТВО

ПЕЕ И СВИРИ,

УЧИ И ЖИВЕЕ

24

**Библиотека
„Жумен клас“**

1. В "Кратка българска енциклопедия". Т. 4. София, БАН, 1967. – Няма информация за Елен Стоун.

2. В "Енциклопедия България". Т. 6. София, БАН, 1988. – Няма информация за Елен Стоун.

3. В "История на България". Т. 2. София, БАН, 1962, с. 165-169. – в глава Националноосвободителната борба в Македония и Тракия. – Няма информация за Елен Стоун и за тази акция на т.н. македонски революционери. А тя се е провела на 03.09.1901 г., след като е задържана за 172 дни.

4. В "История на България". Т. 7. София, БАН, 1991, с. 465 – Има информация, в 15 реда, че под ръководството на Яне Сандански е пленена американката Елена Стоун и за освобождаването ѝ през 02.1902 г. са получили откуп в долари.

В спомените на Яне Сандански се описва, че са водени сражения с четите на Ив. Цонев, които са искали да им отнемат пленницата, за да приберат откупа за нея и при въоръжените сблъсъци са убити много хора.

7. Американското научно богословско училище в гр. Свищов

Павел Василев Драгомиров

7.1. Историческа справка

През 1880 г. Мисионерското дружество в Америка изпраща за евангелската методистка мисия в Северна България нов мисионер А. Р. Джонс със съпругата си. На следващата година (1881 г.) те са препратени в Търново. За помощник на мисионера Джонс е назначен пастир Йордан Икономов. Същата година, А. Р. Джонс и Й. Икономов откриват в Търново временно мисионерско училище и прогимназия. Същевременно Мисията закупува в Свищов една голяма турска къща с широк двор и решава през 1882 г. да премести училището от Търново.

През 1882 г. се завършва строежа на църковния салон в Свищов. След откриването му гражданите на Свищов масово посещават богослуженията водени от пастир Стефан Томов.

През същата 1882 г. се открива и **Американското научно-богословско училище** в Свищов, което има две отделения – първоначално и класно с пансион. Основното училище просъществува до 1884 г. и след това се закрива.

Класното училище е само за момчета и имало три курса: I курс от три години, подготвителен за Роберт Колеж в Истанбул; II курс от пет години научен и III курс от пет години богословски.

Освен това, е създаден две годишен курс по богословие за ученици завършили шестокласното училище за подготовка на евангелски проповедници. Учениците от класното училище заплащали на година по 2 наполеона за учение и 10 наполеона за храна, пране, осветление, жилище. Допущало се е учениците да се приемат срещу половин такса със задължението за 5 години да внесат останалата сума. На ограничен брой ученици се разрешавало чрез работа по поддръжка на училището (палене на печки, носене на вода) и през ваканцията – разнасяне и продажби на книги, да покриват дължимата втора половина от таксата.

Училището имало за директор Джон Ляд, а преподаватели били Миндо Г. Вълчев, Г. В. Попов, **Йордан Икономов, Стефан Томов и Гаврил Илиев**.

Тази повишена активност на Евангелската методистка мисия в Свищов не е одобрена от местната управа, в която участвували и двама руски генерали. През 1883 г. те организират гонение на всички методисти в града, арестуват преподавателите Йордан Икономов и Стефан Томов, затварят и запечатват училището. Мисията прави постъпки в София чрез Английското консулство и същата година на 1 октомври училището наново е отворено. Работата на училището се нормализира и през 1884 г. назрява нуждата от двуетажно училищно здание.

7.2. Първите ученици

Американското научно-богословско училище – богословският курс, дава своя **първи випуск на 25 юни 1886 г.** Това са:

Иван Димитров,
Петър Василев,
Банчо Тодоров и

Иван Тодоров, които връчват на директора Джон Ляд кратък отчет за своето обръщение към Господа.

Същата година на Годишната Конференция на Евангелската методистка мисия, четиримата получават назначения, като помощник проповедници съответно за Орхание, Ловеч, Търново и Варна.

Следващият, **втори випуск** на училището е на **24 юни 1887 г.**

Това са:

Христо П. Бъчваров и
Петър К. Дънов.

Христо П. Бъчваров – след завършване на Американското научно-богословско училище в Свищов за него нищо не се знае!

Петър К. Дънов – веднага след завършването на Американското научно-богословско училище е бил изпратен като проповедник и учител в основното училище при Църквата на с. Хотанца, Русенско. Там той престоява за около една година (1887–1888).

Дипломата на П. Дънов е подписана от директора на Училището Д. С. Чалис и двамата му учители Стефан Томов и Йордан Икономов и заверена от Ръководителя на мисията в Русе и т. н.

За реализация на идеята, че е необходима двуетажна сграда са изпратени средства от Америка.

На 16 юни 1888 г. тържествено е положен крайъгълния камък на зданието в присъствието на всички учители и ученици-пансионери. В основата при камъка е поставен Новия Завет с документ, подписан от секретарите на Мисионерското д-во на Евангелската методистка църква, директора на училището и преподавателите.

Гоненията от страна на православното духовенство се засилват.

През 1888 г. Екзархът на българската църква налага забрана за ползване на преведената от американските мисионери Библия на български език (въпреки, че липсва друг превод на Библията). Американското научно-богословско училище поради редица обстоятелства е закрито. Мисията отваря пансион в Русе, който донякъде замества закритото училище във възпитателно отношение. Училището в Свищов е продадено и парите, около 10,000 долара, са се върнали на Борда в Ню Йорк (1895 г.)

7.3. Снимка на първите випускници на Американското научно-богословско училище – 25.06.1886

Иван Димитров, Петър Василев, Банчо (а не Борис) Тодоров и Иван Тодоров – завършват 1886 г. – *седнали*
Христо Бъчваров и Петър Дънов – *прави* – завършват 1887 г.

7.4. Учениците стават проповедници

1886 г.

Получават назначения:

Иван Димитров – помощник-проповедник в Орхание.

Петър Василев – помощник-проповедник в Ловеч.

Банчо Тодоров – помощник-проповедник в Търново.

Иван Тодоров – помощник-проповедник във Варна.

1887 г.

Христо П. Бъчваров – след завършването му – за него нищо не се знае.

Петър К. Дънов – през 1887 г. е изпратен в с. Хотанца за проповедник и учител в основното училище при църквата. Там той работи до 1888 г., след което заминава за САЩ, щата Ню Джърси, Медисън, семинарията Дрю.

По-подробни сведения за Петър Дънов ще се дадат на друго място.

7.5. Уточнения по отпечатани дати, имена и изрази при намерени грешки в «Изгревът», т. V, с. 531-534

Съставител Вергилий Кръстев

А) Учителят завършва на 24 юни 1887 г., а не 1886 г.

Б) Учителят в с. Хотанца работи като проповедник и учител в основното училище към църквата (не само учител).

В) Мария Стамова (сестрата на Учителя е женена за Пенко Стамов (а не Петър).

На с. 533 се говори за “протестантско-евангелско дело” (това са синоними).

Г) На с. 532 на снимката с Учителя името на третия отляво надясно седнал, е Банчо (а не Борис) Тодоров.

7.6. Кратки биографични данни за първите випускници

А) Иван Димитров

Иван Димитров работи като помощник-проповедник в Орхание (Ботевград). Подготвя сграда за църковните служби и училище за децата от Църквата. Започват гонения.

През м. май 1889 г. Иван Димитров е интерниран със заповед на министъра на външните работи и вероизповеданията. С молба до Царя, подписана от 18 миряни се иска да се спази Конституцията за свобода на вероизповеданието.

През 1890 г. се завръща в Орхание и продължава работата си на пастир.

През 1892 г. Иван Димитров е зачислен към Конференцията на Методистката църква.

От 1908 г. той е преместен за пастир в Лом, като обикаля и селата край града (с. Голенци). Затрудненията не престават. Неприятности има не само от

православните, но и от баптистите.

От 1922 г. е преместен за пастир във Видин, където работи до 1925 г.

От 1926–1929 г. пастир Иван Димитров работи в с. Горна Митрополия, след което е пенсиониран.

Б) Петър Василев (на когото Учителят е подарил портрета си).

Петър Василев е роден на 29 юни (11 юли) 1856 г. в Търново в много бедно семейство. Когато става на 7 годишна възраст, майката умира. Тръгва на училище, но оскъдицата и нищетата принуждават бащата да даде Петърчо за чирак при един шивач в Русе. След 2 години (на 11 годишна възраст) сам преплувал Дунава и започва работа при един моден шивач в Гюргево. След 8 години става калфа и съдружник на майстора. Отива във Варна и посещава проповедта на мисионера Лаунсбери.

През м. октомври 1880 г. П. Василев приема Исуса Христа за свой Господ и Спасител.

През 1881 г. мисионерът А. Р. Джонс и пастир Йордан Икономов откриват временно мисионерско училище в Търново. 25 годишния П. Василев става ученик. През 1882 г. училището е преместено в Свищов и получава наименованието Американско научно-богословско училище. То има основно и класно училище. Класното училище е с 3 курса: I – 3 годишен подготвителен за Роберт Колеж в Цариград; II – 5 годишен научен и III – 5 годишен богословски.

П. Василев е приет в петгодишния богословски курс на класното училище. Работи в училището, за да се издържа. Преживява гоненията и затварянето на училището за няколко месеца през 1883 г. след завършването на Американското научно-богословско училище е изпратен като помощник-проповедник в Ловеч при мисионера Д. С. Чалис. Там в Американското девическо училище среща Маринка Павлова Бъчварова, за която се оженва на 7.IX.1887 г.

От 1886 г. е изпратен в Търново за проповедник, където П. Василев започва и своята самостоятелна работа. Там той остава 5 S години.

През 1892 г. е ръкоположен за пастир и е приет за член на Конференцията. Изпратен е за 1 ½ години в Свищов за пастир. Църквата била препълнена от слушатели.

През м. май 1895 г. П. Василев е преместен в Лом. За кратко време Църквата в Лом се превръща в една от най-силните църкви в Мисията. Създава нова църква в с. Голенци. Посещава с. Ковачица, гр. Видин, с. Войводово и навсякъде създава църкви. Тази благословена работа продължила 10 години (1895–1905), след което е назначен във Варненската методистка църква.

Варна, за пастор Василев, бива и последната Църква, в която той работи за Бога. През тези 5 години прекарани във Варна (1905–1910), той закупува парцел за Църквата в центъра на града. Църковният салон е бил тесен за всички, които са искали да го чуят. Точно тогава пастор Василев тежко заболява. Той е опериран, но на 18 март (31 март) 1910 г., на 53 годишна възраст, в пълно съзнание и молитва към Бога, пастор Василев се сбогува и умира. Той е един прекрасен пример за всеотдайна верност и преданост към Бога. Навсякъде с пример, обноси и разговори той проявявал всички добродетели на християнин и издигал престижа на Евангелската методистка църква.

В) Портрет на Петър Василев Иванов

Най-същественият момент в живота на П. Василев, който определя и цялото му бъдеще е свързан със студените есенни дни, края на м. октомври на 1880 г. в Русе. 24 годишния П. Василев под влияние проповедите на американския мисионер г-н Лаунсбери, с дълбоко разкаяние и вяра се обръща към Исуса Христа и Го приема за свой Господ и Спасител.

По-късно, често в своите проповеди, слушателите на П. Василев са чували той да казва за себе си:

"Аз зная един младеж, който, когато търсеше Божията милост, по цяла нощ горчиво обливаше със сълзи възглавницата си. Той горко плачеше за греховете си. Ден и нощ се молеше с думите: "Господи, научи ме какво трябва да правя".

П. Василев постоянства в молитва, искайки от Бога да му покаже дали ще бъде полезен за Неговото дело. Една вечер, по време на усърдна молитва, той чува глас: "Бог такива избира". Тогава плач и радост се сливат в едно. Той казва: "Въпреки студената есенна вечер, в моето сърце проникна някакъв си топъл лъч. Чувствах се възроден, като че ли навън пролет настъпваше, а не зима."

В бедното семейство на Васил Иванов на 29 юни (11 юли) 1856 г. в Търново се ражда Петър Василев. Оскъдицата и нищета е причината родителите му да работят като наемни работници по чуждите лозя и ниви, а по-късно семейството се премества в Русе. Тук те успяват да се сдобият с малка къщица и лозе, което обработват. От тези години, малкият Петър помни родителите си като дълбоко религиозни, свързани с православната църква.

Когато става на 7 годишна възраст, майката на Петърчо умира. Той остава сам с баща си и по-голямата си сестричка Кина. Петърчо тръгва на училище, където е прилежен ученик. Учителят му го ползвал като свой помощник – да учи дори по-големите от него ученици. Обаче, средствата в дома им не достигат и бащата започва да разпродава покъщината. Той се принудил да даде сина си за чираче, за да се учи на занаят. След 2 години чиракуване при един шивач, Петър решава сам да преплува Дунава и на 11 годишна възраст започнал работа в Гюргево (Румъния) при един моден шивач ("френски дрехар"). Неговото прилежание и трудолюбие го правят за 8 години да стане калфа и след това съдружник на майстора.

Със започването на Освободителната Руско-турска война, младият и ентузиазирани П. Василев заминава за Русия и се присъединява към доброволните дружини. Обаче, в Кишинев той тежко заболява от тифус. Когато оздравява, войната е била свършила. Така Бог запазва живота на своя бъдещ служител. П. Василев се връща в България и започва работа като писар, а след това помощник-управител в митницата на граничния пункт с Румъния – Чифут Къой. След една година се премества във Варна, като държавен контрольор по тютюни. Междувременно се сприятелява с младежа Иван Илиев (бивш опълченец), при когото вижда първия превод на Библията. Първоначално той не я е приемал, като протестантска, но след време започнал да се радва, че е на български език и може да я разбира.

Следващият важен момент в живота на П. Василев са посещенията на американския мисионер Е. Ф. Лаунзбери от Русе във Варна и неговите проповеди. Сърцето и душата на Петър се пробудили за Бога. След време г-н Лаунзбери изпратил за проповедник във Варна дядо Петко Иванов, с когото П. Василев имал много разговори. По негов съвет П. Василев напуснал работата си във Варна и отишъл в Русе, където отваря шивачница. Там той редовно посещавал проповедите на г-н Лаунзбери и тогава през м. октомври 1880 г. П. Василев приема с вяра Исуса Христа за свой Господ и Спасител.

През 1881 г. мисионерът А. Р. Джонс и пастор Йордан Икономов откриват временно мисионерско училище в Търново. В него вече 25 годишният П. Василев става ученик:

През следващата 1882 г. училището е преместено в Свищов и получава наименованието Американско научно-богословско училище. То има основно и класно училище. Класното училище е с 3 курса:

- I – 3 годишен подготвителен за Роберт Колеж в Цариград;
- II – 5 годишен научен и
- III – 5 годишен богословски.

П. Василев е приет в 5 годишният курс на класното училище по богословие. Дава му се възможност да се издържа чрез работа в самото училище – носене на вода, цепене на дърва, палене на печки и т. н. През лятната ваканция П. Василев тръгвал пеш, с тежка чанта с книги по градове и села. С тази работа, да продава Библии и духовни брошури, той се научил как да воюва за Божието дело. На много места той е посрещан с недоверие и студенина. П. Василев се сблъсква с религиозния фанатизъм насаждан от православната църква. Не веднъж той е бил гонен и хулен. След него са дрънкали с тенекии и звънци. Най-неприятни спомени в него остават посещенията му в гр. Лом.

По време на престоя на П. Василев в Свищовското училище, той, заедно със своите съученици и преподаватели, преживява тежки дни на гонение и затваряне на училището за няколко месеца през 1883 г.

На **25 юни 1886 г.** завършва тържествено първия випуск на Свищовското училище. Получават дипломи Иван Димитров, Петър Василев, Банчо Тодоров и Иван Тодоров (по реда насядали на снимката). Четиримата получават назначения за помощник-проповедници.

30 годишният Петър Василев е изпратен в Евангелската методистка църква в гр. Ловеч в помощ на мисионера Д. С. Чалис, който освен пастир е и директор на Американското девическо училище. Там П. Василев среща бъдещата си любима и предана съпруга и помощница Маринка Павлова Бъчварова от Разград. Тя завършва с първия випуск Американското девическо училище в Ловеч, след това се сгодяват и на 7 септември 1887 г. се венчават.

С решение на годишното събрание на Мисията в края на 1886 г. П. Василев е изпратен за проповедник в Търново. От този момент започва самостоятелната работа на П. Василев за Бога. В Търново, първите слушатели той събирал в дома си, който за късо време става тесен. Младото семейство остава в Търновската църква 5 ½ години.

На първата редовна Годишна конференция на Методистката църква в България, в Свищов, на 11 септември 1892 г. П. Василев е ръкоположен за пастир и избран за член на Конференцията. Той получава назначение за Свищовската църква, в която работи 1 ½ година. В това време Църквата е била винаги препълнена със слушатели и ученици от Американското научно-богословско училище. Тези ученици често пъти търсели пастор П. Василев и за духовни разговори. За 1 ½ година пастор Василев е изпратен след това в Орхание (Ботевград).

През м. май 1895 г. той, заедно със семейството си е преместен, забележете, в гр. Лом. Това е града, където като ученик, продаващ Библии и книги е преживял най-ужасните си дни; там, където в работата си за Бога е гонен, освиркван и хулен. Това е най-голямото предизвикателство и изпитание за П. Василев. Тук той е трябвало да покаже колко духовно е израсъл в борбата му за утвърждаване на евангелските истини. Представяте ли си как той се е готвел, как се е молил и точно в Лом той преживява и най-големите си благословения и успех. Пастор Василев само за една година увеличава членовете на църквата с 16 човека. Салонът е винаги пълен. Църквата израствала по брой на присъстващи и в духовно отношение. Тя се посещавала и от слушатели от съседни села.

Тази църква се превърнала в късо време в една от най-силните църкви на територията на Методистката мисия в България. За тези благословения от Бога години, за работата на пастор П. Василев в протоколите на Конференцията се казва:

“Пълно единство владееше между членовете. Всички се чувстваха като братя. Много пъти, особено зимно време, след вечерните богослужения или молитвени събрания, приятелите оставаха до полунощ, пееха песни, молеха се, и свидетелствуваха от своята християнска опитност. Те казвали на Пастиря си: “Ние

не искаме да си ходим. Тук ни е добре! Ако е възможно, бихме направили три шатри, за да останем заедно”.

Докато е в Лом, пастор Василев разширява своята работа. Той създава нова църква в с. Голенци, което е на **половин** час от Лом. Отива и по-далече – с. Ковачица, която е на 2 часа от Лом. Отвреме навреме пастор Василев прескачал и до гр. Видин, където също създава църква.

През м. юли 1899 г. при пастор Василев идват с две каруци няколко прашни и уморени мъже. Между тях са Алекси Карбола и Йозеф Чижек. Преминали повече от 50 км по черните междуселски пътища, те пожелали пастор Василев да ги посети. Оказва се, че това са преселници от Чехия, които получили земи в най-безводните места на Оряховска околия. Първоначално тези хора направили дълбоки кладенци и изградили и измазали с кал къщите си, като образували с. Войводово. При първото си отиване при тях пастор Василев престоял повече от 2 седмици. Той всеки ден имал богослужение с тях. Извършил няколко сватби и кръщения. Така пастор Василев поставил основите на ЕМЦ в с. Войводово. Въпреки, че за времето си е било трудно предвижването между Лом и с. Войводово, пастор Василев намерил начин да ги посети и поставил мирянин да ги ръководи. За слава на Бога, Църквата в с. Войводово и до днес съществува и работи.

Тази благословена от Бога работа в гр. Лом и околните села извършвана от пастор П. Василев продължила 10 години (1895-1905), след което той бива назначен във Варненската методистка църква.

На 29 юни 1905 г. в 3 часа през нощта на пристанището в Лом, цялата църква, гражданството (вкл. турците и евреите), разплакани, но с песен изпроводи своя пастир. Така те изразили своята благодарност и уважение към този, който в тези 10 години бе с тях и им вдъхваше сигурността, че спасението им за вечността е само във вратата в нашия Изкупител, Спасител и Господ Исус Христос.

Варна, за пастор Василев, бива и последната Църква, в която той работи за Бога. През тези 5 години прекарани във Варна (1905–1910), той закупува парцел за Църквата в центъра на града. Църковният салон е бил тесен за всички, които са искали да го чуят. В биографията му се казва:

“Всички жадно поглъщаха спасителните думи, изказани от този скромен Божи служител. . .”

В тази усилна духовна работа, която пастор П. Василев е извършвал, той винаги е чувствал силното присъствие на Бога. Той предвкушал вътрешната радост от своята 25 годишна неуморна евангелизаторска дейност. Точно тогава пастор Василев тежко се разболява. Желанието да продължи работата си на Божията нива било голямо. Но физически не му се отдавало. Лекарите препоръчали той да замине за Букурещ.

На 26 февруари 1910 г., петък вечер, приятелите от Църквата последно го посещават, за да прекарат в молитва за неговото оздравяване. Те го обичали. Тогава пастор Василев със сълзи на очи им е казал следните трогателни думи:

“Братя, аз заминавам за Букурещ, за да ми направят операция. Аз ви оставям тук и не зная дали ще се видим пак. Мене ми се иска да вярвам, че Бог ще се намеси в тази операция и че всичко ще излезе за Негова слава. Аз съм работил за Него и усещам, че ще мога още много да сторя. Христос е мой Спасител и аз искам за Него да живея!

Много пъти съм казвал: вземете ми всичко, само Христа ми дайте; сега пак го повтарям. Ако Бог благоволи да ме вземе от тоя свят, то нека бъде Неговата воля, а вие останете в това, което сте научили. Не мога нищо друго да ви препоръчам. Нека Христос ви бъде занаятчият пастир и вие бъдете Негово стадо! Надявам се, че той ще ви изпрати друг работник на моето място. Дано се укрепят тази църква и всеки от вас, та никога да не паднете!”

След това, пастор Василев се молил Бог да излее Духът Си над църквата, молил се за семейството си, за всички приятели и за тези, които още не са познали Бога.

На другата сутрин пастор Василев отпътувал, изпратен от братя и приятели.

В Букурещ пастор Василев бива опериран. Операцията е сполучлива, но след две седмици се простудява и заболява от пневмония.

Два дни преди да отmine (16 март), той се обръща към съпругата си, като определя деня на раздялата им, кога и къде ще бъде погребан. След това добавил: "Аз съм избрал за себе си Христа, да живея и да умра, Той е мой! Избери Го и ти за себе си и за децата ни! Домът ни да бъде християнски дом! Духовни хора бъдете! Защото не е лесно да се премине от един живот в други. Духовното се изисква, а не земното. . . Сега аз знам как да живея и да проповядвам, като войник Христов. Много сме се тревожили за земното, а така не трябва. На Бога трябва да уповаваш!"

На посочения ден от пастор Василев, 18 март (по нов стил 31 март), четвъртък, г-жа Василева е последно с него. Тогава той кръстосал ръце и започнал да се моли, като гласа му ставал все по-силен. Събрали се болните край него и от другите стаи. Гласът му се носел по коридора. Всички мълчали, когато той не само на български, но и на румънски и английски се молел, казвайки: "Господи, дай ми мира Си! . . . Мир искам сега! . . . Прости ми, Господи! . . . Аз съм най-големия грешник. . . Прости ми и ме спаси сега! . . . Сега, Господи, спаси душата ми! . . . Прости и на всичките ми приятели! Аз прощавам на всички и ако има нещо, което съм забравил и не мога да си го спомня сега, нека и него, Господи, да ми простиш! Аз прощавам на всички. Домът ми, Господи, децата ми имат голяма нужда от Тебе. . ."

Пастор Василев се молил за тези край него, за румънския народ, за всички в града, които живеели, но не искали да познаят Бога. Той казал: "Отвори им очите, Господи, да те познаят и прости им този грях." Когато бил в молитва, той бил с поглед, отправен към небето (нагоре) след това той се обърнал към съпругата си с думите: "Аз си отивам, отивам си вече". Тя му отговорила: "И аз ще дойда с тебе..." А той отговорил: "Не можеш да дойдеш с мене, защото не е мое да ти дам; ти имаш работа, да гледаш дома си още малко и тогава ще дойдеш при мене. Сбогом! . . . Сбогом!" Тогава той замълчал. Лицето му придобило особена красота . . . като че било озарено от някаква светлина и с усмивка на уста издъхнал. Така, в последните си часове пастор Василев превърнал болничното си легло в амвон, от който той се молел и искал последно да вдъхне и укрепи вярата в Бога на тези, които все още не са Го познали.

Пастор Петър Василев е починал на 53 годишна възраст. Методистката мисия в цяла Северна България – всички църкви се потопили в скръб. Църквата се разделила с един верен и предан Божий служител, напълно посветен на Бога, духовен човек, човек на молитвата. Целият му живот е бил молитва. Всеки ден той е посрещал и изпращал с молитва. При най-малко смущение или двоумение, той пак заставал пред Бога за молитва. В неделя сутрин, той ставал много порано, прекарвал доста време в молитва, размишлявал върху текста от Словото за проповедта и си изпявал 1–2 свещени песни. При тръгване за църква, той пак спирал, за да се помоли. Най-силната част от богослужението е била неговата въстпителна молитва, която карала слушателите да почувстват Божието присъствие. Неделният ден за него е бивал свещен, на Бога ден, в който той прекарвал с приятелите си в разговор и молитва. Търсел е връзка с младежите и ги е насърчавал за чист християнски живот.

По характер пастор Василев е бил кротък и смирен човек. Той бил много контактен, пеел хубаво и винаги излъчвал любов. С лекота достигал до човешките сърца и е работил за спасението на душите им. Ежедневно пастор Василев е посещавал дюкяните и домовете на приятелите си. Там той без притеснение се

разговарял с купувачите и с всеки, който се интересувал за Бога. Той никога не нападал и не упреждал, така той спокойно намирал възможност да говори с православни и католически свещеници, ходжи и винаги с учтив тон пазил да не обиди събеседниците си. Така всички, с които говорил, дори веднъж, проявявали към него внимание и уважение, а след това посещавали и църквата. Пастир Василев бил обичан от приятелите си в Църквата. Всички възникващи недоразумения и раздори той решавал само с любов и молитва.

Какъв прекрасен пример е пастор Петър Василев за нас, като хора, които търсим правилния път към чист християнски живот.

Г) Банчо Тодоров

Банчо Тодоров – завършва Американското научно-богословско училище в 1886 г. и е назначен за помощник-проповедник в Търново.

В 1892 г. е ръкоположен за пастир и приет за член на Конференцията на Методистката мисия в Северна България.

Изпратен е през 1905 г. за пастир в Ловеч, а от 1908 г. – в с. Хибеллий (с. Страхилово). Там той остава до 1914 г. включително, като разширява работата си в още 13 села.

От 1916 г. е изпратен за пастир в Габрово и Трявна. Там той разгръща своята работа, но при много тежки условия – мизерно жилище, липса на салон, преследван от властта и православно духовенство, като остава до 1924 г.

През 1925 г. е прехвърлен в Орхание (Ботевград). Там остава до 1928 г.

През 1929 г. отива за пастир в Ловеч и след това е пенсиониран.

Д) Иван Тодоров

Иван Тодоров е роден на 13 ноември 1855 г. в с. Сеновец, Свищовско. Първоначално расте и учи в с. Масларово (с. Япджик), Свищовско.

През 1886 г. завършва с първия випуск Американското научно-богословско училище (5 годишния богословски курс) в Свищов. Назначен е за помощник-проповедник към Варненската методистка църква.

През 1892 г. е ръкоположен за пастир и приет за член на Конференцията на Евангелската мисия за Северна България. Иван Тодоров получава назначение за пастир във Варна.

През годините 1908, 1909 той работи в Шуменската методистка църква, а през 1910 г. разширява работата си в селата около Шумен и стига до Разград.

През 1911 г. пастор Тодоров е преместен в Търново и получава назначението за окръжен надзирател. Преживява земетресенията и войните и остава в Търново до 1924 г. Църквата и пастирският дом са разрушени и организира нов строеж в центъра на града. Работи в околните села, като посещава Горна Оряховица и Лясковец.

От 1925 г. пастор Иван Тодоров е преместен в Лом, като посещава и проповядва в околните на града села.

През 1929 г., докато е в гр. Лом, се решава пастор Тодоров да бъде прехвърлен в групата на престарелите пастири. Той преминава в невидимия свят на 10 ноември 1956 г. на 101 години!

7.7. Пътят на търсещите души

А) Братя Тихчеви (свещеник Петър Тихчев и Сава Тихчев)

През втората половина на 19-и век, когато Православната църква получава своята независимост, Католическата църква прави опити да разшири влиянието си, а евангелизмът да повдигне културното и духовно ниво на българския народ. Тогава е имало личности, които са търсели правилния път за своето духовно израстване. Особено интересен е случаят с братя Тихчеви. Те са живеели в с. Каменово (с. Гюзелдже алан, Русенско) сега Разградски окръг.

Петър Тихчев бил православен свещеник. В своята духовна работа той се убедил в предимствата на евангелския начин на богослужение. Той започнал да ползва преведената Библия от д-р Ригс, д-р Лонг, П. Р. Славейков и Хрисотдул Костович-Сечанов и се радвал, че хората разбирали Словото Божие. В двамата братя Тихчеви започнала да зрее мисълта да преминат към евангелистите-методисти, които работели в Северна България.

След много колебания, през м. **август 1881 г.**, православният свещеник Петър Тихчев и неговият брат Сава Тихчев обявили пред своите съселяни, че решават да преминат към Евангелската методистка църква, като изложили предимствата на евангелския начин на богослужение без ритуали, но с проповед, която дава светлина върху Словото.

Вестта за напущането на православната църква от свещеник Петър Тихчев предизвикала възмущението на Русенския митрополит Григори. Тогава разградският управител и митрополит Григори тайно посещават село Гюзелдже алан и насъскват селяните да преследват и прогонят братята Тихчеви от селото. Това е и причината те да напуснат селото и да се преселят в Русе.

Петър Тихчев решава да се подготви за евангелски проповедник, а Сава Тихчев отваря бакалски магазин. Не след дълго, те отново се преместват, но в Свищов, където през 1882 г. се открива Американското научно-богословско училище и се отваря тържествено църковния салон на Евангелската методистка църква с пастир Стефан Томов.

Екзархът на българската църква издава Окръжно, с което забранява употребата на преведената "от американските мисионери Библия. . ." (друга Библия на български език по това време няма). Засилват се заплахите, гоненията и побоищата. Обаче, броят на Евангелските методистки църкви нараства. Желаетелите да чуят Божието Слово на български език постоянно се увеличават.

През м. септември 1892 г., в Свищов, под ръководството на епископ Джонс се провежда Първата Годишна Конференция на Евангелската методистка църква за България. До тогава всички мисионери, пастири и проповедници, поради малкия им брой в България са били зачислени към Годишните конференции на други утвърдени по света конференции. На същата Конференция членството към Евангелската методистка църква на пастир П. Тихчев е прехвърлено в Мисията за Северна България от Северна Индия.

Пастир П. Тихчев влага цялото си сърце и усърдно работи в разпространението на Благата вест и спасяването на души.

През 1904 г. пастир Тихчев е преместен в църквата в Силистра, откъдето посещава и с. Пожарево (с. Български косуй).

През 1905 г. той отива в Русе, а след това в църквата на село Хотанца. Отбелязано е, че посетителите на богослуженията се увеличават. В основното училище към църквата работи г-ца Марийка Тихчева. Броят на учениците нараства на 20.

На 18-та Годишна конференция в Русе от 8 до 12 май 1909 г. пастир Петър Тихчев подава молба да му се разреши да оттегли членството си от Конференцията и от Евангелската методистка епископална църква. Назначената комисия в състав:

надзирателя на мисията д-р Е. Е. Каунт и пастор Иван Сечанов след обстоен разговор с пастор Петър Тихчев, препоръчва на Конференцията неговото освобождение. Отчитайки, че Евангелската методистка църква с голямо съжаление губи един ценен вярващ пастир, обичан от църквите, където е работил и от неговите колеги, Конференцията дава своето разрешение.

Петър Тихчев, заедно със семейството на зет си Илия Стойчев и някои други братя и сестри, се присъединяват към Бялото Братство на Петър Дънов. Такъв е **пътят в тези години на търсещите души на Бога!**

Църквата в с. Хотанца за редица години остава без пастир.

Семейството на Сава Тихчев остава да живее в Свищов и да посещава Свищовската методистка църква.

“... Преподобния Петър Тихчев ...”
Християнски свят, Г. V (1896), бр. 9, с. 1.

Преп. Петър Тихчев е в Русе, за да настани сина си Александра в Държавната Гимназия.

Председателстващият Презвитер са завърна от Силистра вчера и рапортира, че съпругата на бр. Иван Тодоров е на подобрене. Тя още не е на крака, но се “учи да ходи”, както тя се изрази. Още, и двете им големи деца, които бяха болни, са по-добре сега. Всичко, като се вземе предвид, бр. Ив. Димитров е минал през големи трудности откак отиде на Силистра. Само два дена след пристигането му, съпругата му се разболя твърде тежко. Благодарение Богу, ако се не появи някоя реакция на лошо, сега все има надежда, че тя ще изплува на сухо.

Б) Евангелската църква в село Хотанца, Русенско

Една селска евангелска църква
Зорница, Г. 49, бр. 19 (8.V.1930), с. 2.

С. Атанасов

Думата ми е за евангелската църква в с. Хотанца, Русенско. Хубавата каменна църковна сграда още отдалеч привлича погледа на пътника. Тя е най-красивата сграда в селото. Забележителното нещо около тази църква е това, че в нейното изграждане всеки евангелист има дял. Тя е била изградена с общи усилия. Мъже и жени, млади и стари са се надпреварвали в принасяне на Бога своя труд – своя дар, като с радост са изпълнявали възложената им работа. Едни носили вода, други гасили вар, трети копаели и пр. В това отношение трудовете на стария пастир дядо Захари Димитров и неговата неуморна другарка, са служили за вдъхновение на мнозина. Днес всички се радват на новата църква и я обичат, защото всеки е вградил в нея нещо от себе си.

Казах, тя е в центъра на селото. И това е най-подходящото място, защото църквата в село Хотанца е огнище на благотворна, просветна духовна дейност. Тя е фар всред мрака, в който живеят хората, тя е будител на заспалия дух; тя е страж на пробудената съвест. Не е за чудене, че тя заема централно място в живота на хотанчани. От нея, като от богат планински извор извира пълноводен поток от полезна духовна, възпитателна и социална дейност.

Младежки събрания, въздържателни беседи, неделно-училищни занимания, богослужения, социални срещи, религиозни или въздържателни вечеринки вливат водите си в големия църковен поток. Службите им винаги са придружени с хорово пеене. Брат В. Гецов е положил големи усилия, за да организира младите в един

църковен хор и да култивира у тях музикално разбиране и музикален вкус. Днес той може да се радва на плодовете на неуморния си труд.

Когато човек се запознае по-отблизо с хотанчани и понадникне в домовете и живота им, остава приятно изненадан от всичко, което те изявяват и не може, освен да признае неоспоримия факт, че евангелската църква в Хотанца е изиграла една културна роля в живота на селяните.

На всички скромни, незнани герои в хотанската църква и на всички приятели, с които имах удоволствието да се запозная, пожелавам всестранен успех за унапредването на Христовата кауза сред нашия народ.

С. Атанасов (Орхание)